

Polityka walutowa nie ulegnie zmianie

Oświadczenie ministra Zawadzkiego o wynikach subskrypcji pożyczki inwestycyjnej

Wczoraj w południe odbyła się w Ministerstwie Skarbu konferencja prasowa, na której p. Minister Skarbu Zawadzki przedstawił wyniki subskrypcji pożyczki inwestycyjnej oraz wycieczne polityki gospodarczej Rządu, w związku z jej użytkownością.

264 miliony

Z dotychczasowych zestawień wynika, że ogólna kwota subskrypcyjna wyniosła 264.031.000 zł. Z tego 75.629.650 zł. pokryte obligacjami 6 proc. Pożyczki Narodowej, zaś 188.401.350 zł. zadeklarowano w gotówkę. Suma ta ulegnie prawdopodobnie znacznemu zwiększeniu po nadejściu pozostałych sprawozdań.

Ostateczne dane zostaną w ciągu najbliższych tygodni zebrane i odpowiednio statystycznie opracowane. Ale już na zasadzie obecných obliczeń stwierdzić można, że udział w subskrypcji pracowników; wybitny był również udział handlu, na trzecie wreszcie miejsce wybijają się osoby, które w statystyce urzędowej figurować będą jako „rozni”, a więc drobni kapitaliści i ciulacze.

Pacętry

O ile chodzi o udział terytorjalny, to pierwsze miejsce zajmują Warszawa (31,6 proc.), następnie województwo śląskie (6 proc.), łódzkie (4,3 proc.), poznańskie (3,8 proc.), krakowskie i łwowskie (3,5 proc.). Napiw subskrybentów był w wielu miejscach b. znaczny: np. Warszawa zadeklarowała sumę wynoszącą prawie 90 proc. subskrypcji Pożyczki Narodowej, Nowogródki ponad 70 proc., Wilno prawie 60 i t. d.

Pracownicy państwowej subskrybowali za pośrednictwem instytucji, w których pracują, po czym akcja subskrypcyjna odbywała się za pośrednictwem syndykatów, wśród których na pierwszym miejscu co do wydajności stoją Komunalne Kasy Oszczędności, banki prywatne i BGK, wreszcie zaś syndykat spółdzielczy, który zebrał około 10 milionów.

Repartycja

Ponieważ kwota pożyczki przekroczyła sumę ustaloną rozporządzeniem, przeto — zgodnie z zapowiedzią p. Ministra — nadwyżka zostanie zwrócona subskrybentom w drodze repartycji.

Repartycja obejmie dwie grupy subskrybentów: 1) instytucje o charakterze publicznym — prawnym, których kapitały, uwolnione od subskrypcji, zostaną zużytkowane na cele analogiczne lub zbliżone do inwestycyjnych, 2) pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych, których uposażenie nie przekracza sumy 150 zł. miesięcznie, a którym pozostawiona zostaje decyzja do 15 czerwca r. b., czy chcą utrzymać subskrypcję czy też cofnąć złożone deklaracje i otrzymać zwrot zapłaconych rat oraz złożonych na konwersję obligacji pożyczki narodowej.

(Jak wynika z tych wyjaśnień p. Ministra, do zwrotu przy repartycji przypadnie 34 miliony złotych. W zależności od tego, w jakiej mierze zechcą skorzystać z prawa wycofania się z subskrypcji najdrobniejsi subskrybenci spośród pracowników i urzędników, będzie można dopiero określić pozostałą do skreślenia sumę repartycji — i o tę sumę będzie zmniejszony udział instytucji o charakterze publicznym — prawnym t. j. ubezpieczalni i banków państwowych oraz kas oszczędności).

Stołość waluty będzie utrzymana

Stwierdzając przychylne ustosunkowanie się społeczeństwa dla podjętych przez Rząd inwestycji, oświadczył min. Zawadzki:

— Pozwala mi to ponadto na wysunięcie dalszych wniosków co do właściwego zrozumienia przez społeczeństwo całej polityki gospodarczej Rządu, w tym i walutowej, która nie zna zatańczenia, konsekwentnie utrzymując nienaruszalność waluty naszej. Stołości tej nie naruszyły i nie naruszą ani prądów i eksperty-

menty, z którymi spotykamy się w dziedzinie walutowej, ani nawet wstrząsy, które zachodziły lub ewentualnie zaszłyby mogły w tej dziedzinie w szeregu innych państw, nieraz silniejszych od nas ekonomicznie.

— Społeczeństwo udziałem w subskrypcji dało pełny wyraz zaufania do tej polityki. Na zaufanie to odpowiadając jak najkategoricznie, iż taka jedynie polityka walutowa będzie w dalszym ciągu kontynuowana.

Zużycie pożyczki

Co do przeznaczenia pożyczki, to ulegnie ono pewnym zmianom w porównaniu z planem początkowym, gdy liczone, że część pożyczki zostanie przejęta przez instytucje kapitalizujące (jak ubezpieczalnie społeczne, banki państwowe etc.), które część swych normalnych lokat miały przeznaczyć na pożyczkę inwestycyjną. Ponie-

waż obecnie udział wspomnianych instytucji okazał się zbyt małym i mogą one poświęcić swe środki dla swych normalnych lokat, prze- to pożyczka będzie zarezerwowana wyłącznie dla tych inwestycji, które mogą i powinny być jedynie przez państwo dokonywane.

Przepracowanie zmian, które stały się wynikiem, jest na ukończeniu i w dniach najbliższych zapadną ostateczne decyzje Rządu w tej materii.

Inwestycje a budżet

W czasie krótkiej dyskusji, jaka się wywiązała na zakończenie konferencji, wyjaśnił p. Minister, że plan inwestycji, jakie mają być dokonane z pożyczki inwestycyjnej jest niezależny od normalnego programu prac inwestycyjnych, przewidzianego budżetem (czyli, że nie będzie przerzucania inwestycyjnych wydatków budże-

tu państwowego na fundusze uzyskane z pożyczki), oraz, że w ciągu bieżącego roku zostanie zużytych mniej więcej trzy czwarte wpływów pożyczkowych, a w roku 1936 około jednej czwartej; w ostatecznym jednak planie stosunek ten może ulec pewnym zmianom, nie przekraczającym natomiast 5 proc.

Kiedy będą na giełdzie?

Na rynku pieniężnym (a więc i w notowaniach giełdowych), pojawia się obligacje nowej pożyczki po ich doręczeniu subskrybentom, t. j. z końcem tego roku lub początkiem przyszłego.

Pożyczka narodowa

Co do dalszych ułatwień dla posiadaczy pożyczki narodowej, to narazie nie jest to sprawa aktualna, gdyż kwestia tych posiadaczy stała się obecnie o wiele już mniej drażliwa niż była dotychczas.

Wśród pism

„STOJAŁ PRZY GŁOSOWANIU”

Feljetonista polityczny żydowskiego „Naszego Przeglądu” p. Regnis w ten sposób opisuje posiedzenie klubu BB na którym uchwalono projekt ordynacji wyborczych:

„Po długich obradach grupy konstytucyjnej zwołano plenarne posiedzenie klubu BB. Od kilku miesięcy unikano kontaktu z całym zespołem. Prezes, pułkownik Sławek, nie zwoływał plenarnych posiedzeń, nie zeznawał się odchodząc na stanowisko premiera. Zwołał klub, by ogłosić jego zgony, by zapowiedzieć 90 proc. posłom i senatorom że odejdą i nie wrócą więcej do parlamentu.

Posiedzenie zapowiadało się dramatycznie. Zdawało się bowiem, że ludzie, którzy nie mają nic do stracenia, przeciwstawiali się gwałtownie. Wydawało się niektórym, że samobójczy z klubu BB dokonają samsonowego czynu.

Jeszcze w kuluarach sejmowych ludzone się, że dadzą wyraz niezadowoleniu, odwróciło się bowiem tak zwane plakanie w kamizelkę, ale każdy z tych posłów i senatorów pamiętał, że jest tworem i wymysłem swego prezesa, że ze strony opozycji usłyszeć może co najwyżej szczyderkę uwagi z Dziadów: „I my nie znamy litosci”, że plac ich nie odczeka się żadnym echem w społeczeństwie, że

niektórzy z nich mogą zostać odprawieni z kwitkami, tak jak ta służąca z Zapskiej i otrzymała świadectwo służbowe: „Stojął przy głosowaniu i nie był pyskany” (stojąca pod bramą i była pyskata).

Pogoda sprzyjała aktowi samobójczemu. Wiatr wiał jesienny. Monotonnym głosem odczytał ordynację wyborczą do Sejmu i Senatu poseł Podolski, a brzmiało to jak nabożeństwo żałobne za duszę posłów i senatorów, zebranych na posiedzeniu.

Nie było innej rady, jak przyjąć „entuzjastycznie” projekt samobójczy. Wahał się się spoglądać jeden na drugiego, szukali pierwszego rzytu, który odważył się głośno i ostro wystąpić przeciwko projektowi. Znalazłaby się wówczas dość pokazań krupa, któryby posła w jego ślad. Każdemu jednak widać było mile być cie doczesne.

TAKTYKA LEWICY

Tenże sam p. Regnis podaje również pewne interesujące szczegóły zakulisowe:

„W pierwszych chwilach po 1-ym maju wydawało się nawet, że zdzierza się nie między lewą opozycją a pewnymi czynnikami. Snuto na ulicy i ludzono się, że jest ktoś, który stępi ostrze ordynacji wyborczej. Nadzieje te odebrał w ciągu ostatnich dni. Ale złudzenia te tłum się będą prawdopodobnie jeszcze dłużej czas w kuluarach sejmowych i wpłyną być może na taktykę lewicy w czasie komisji konstytucyjnej nad ordynacją wyborczą do Sejmu i Senatu”.

PODZWONNE

Podzwonne Bezpартijnemu Białkowi rozlega się również w szpalt piśmiennika „Dziś”, które taką zamieszcza przeróbkę „Pana Tadeusza”:

O BB! partjo moja, ty jesteś jak zdrowie!

Nie cię trzeba cenić ten tylko się dowie.

Kto mandat traci... Piękność twoja [w całej odoobie]

Widzę dziś, gdy się kończysz i — [wzdycham po tobie!]

Wielki Carze, kodeksów przetwórcu [surowy,

I znawco konstytucji! Ty, co klub [sejmowy]

BBWR ochraniaś z jego wiernym [ludem]

Coś go, jak Mołesz, wywiódł z um [wyborczej — cudem]

Gdy w chwili beznadziejnej, pod two [ja opiekę]

Oddawasz się, z ufnością wnieśli [zawa powiekie]

I zaraz mogło posłów karnych wien [nie plamie]

Obsadzić Sejm, jak żydzi wamnia [ziemię —]

Ty nas powrócisz jeszcze na sejm [we łono!]

W krzyżowym ogniu pytań maturalnych

Egzaminy dojrzałości w Warszawie

2.000 maturzystów

Matura!

Od połowy maja drżą serca uczniowskie. Przez ostatnie bezsenne noce zmęczone mózgi wchłaniają ostatnią porcję wiadomości. Egzamin decydujący, egzamin dojrzałości. Tego roku do egzaminów maturalnych, które odbywają się w Warszawie od 13-go maja do 20 czerwca, staje około 2.000 chłopców i dziewcząt. Ci, co zostali dopuszczeni do matury, przeważnie zdają ją z wynikiem pomyślnym. Właściwa selekcja do konasła się już przedtem: w decyzji dopuszczenia do egzaminu, lub pozostawienia na drugi rok w 8-iej klasie. W gimnazjach państwowych liczba niedopuszczonych do matury nie jest wielka: 1—2 uczniów na klasę. W szkołach prywatnych 2—3 uczniów na klasę.

Charakterystyką tegorocznych matur jest daleko idąca indywidualizacja, zarówno szkół, zależnie od ich poziomu, jak i poszczególnych uczniów. Zasadniczą tendencją jest niedopuszczanie do wyższych studiów niedouczonek, co wywoływało niejednokrotnie skargi kierowników i profesorów wyższych uczelni. W gimnazjach państwowych, których Warszawa posiada 15, oraz w kilkunastu gimnazjach prywatnych, cieszących się ustaloną opinią wysokiego poziomu naukowego egzaminu maturalnego mają charakter łagodny, niemal rodzinny. W tych szkołach przeważnie nie ma młodzieży wędrującej ze szkół do szkół, kształci się ona tam od najniższych klas do ostatnich, toteż dyrekcja i zespół nauczycielski zna dobrze wartość poszczególnych uczniów i kładzie nacisk przede wszystkim na ogólny poziom jednostki.

W gimnazjach prywatnych, których stolica liczy aż 88, gdzie egzaminuje bądź komisja z kuratorem, bądź asysty kurator, egzaminy mają przebieg znacznie ostrzejszy, zwłaszcza zaś w szkołach, gdzie jest duży procent eksternów.

Wyniki metody zagadnieńowej

Tegoroczni maturzyści nie są jeszcze owocem nowej reformy szkolnictwa. W ciągu lat trzech wygascał będzie dawny system, gdyż reformę rozpoczęto od niższych klas i posuwa się ona automatycznie. Natomiast nowa metoda nauczania, którą można by nazwać metodą problematyczną, lub metodą zagadnieńową, wprowadzona przed 2 laty, stosowana jest już w całym szkolnictwie średnim i tegoroczny rocznik abiturjentów może być miernikiem jej wad, czy zalet. Metoda ta polega na skasowaniu wykładów nauczyciela, którego zadaniem jest działać na samodzielność myślenia i wypowiadania się ucznia i grać rolę katalizatora, kondensującego poruszane zagadnienia, ułatwiającego rodzenie się myśli uczniów.

System ten bardzo krępuje nauczyciela i daje ogromne różnice wyników w zależności od uzdolnień i zamiłowań ucznia. Jest on twórczy dla wybitniejszej młodzieży, lecz jałowy dla przeciętnych. Przeważnie paru czołowych uczniów zabiera głos w klasie i prowadzi dysputy z nauczycielem, pozostali mniej zdolni, lub poprostu obojętni, mało rozumiejąc ograniczają się do notatek, robionych często piagle przez dziesiąte, tak że uczeń sam mało się w nich orientuje a jeszcze mniej nauczy.

Podreżnik zaś usunął się na dalszy plan. Wynika stąd jaskrawo podział na bardzo dobry poziom i niemal najniższy, bowiem odczuwa się brak zasadniczych podstaw.

Metoda dla genjuszów

Zdaniem wielu pedagogów jest to „metoda dla genjuszów”, szary uczeń niema możliwości bodaj nieco mechanicznie wygimnastykować umysł i zacerpnąć z drukowanego zasobu cudzego dorobku wiedzy, strawy dla swego młodego mózgu. Przed wprowadzeniem tego systemu winno by się przeprowadzić selekcję i stosować go do wybranych, utrzymując zasadę wykładów i podreżników dla reszty, co w praktyce jest narazie niemożliwe.

Istną plagą tak nauczycieli, jak i uczniów są t. zw. „zeszuty pracy”, gdzie uczeń musi notować treść i przebieg każdej lekcji. Stwarza to przymus ogromnej ilości bezcelowej pisanimy wprowadza biurokratyzm w życie ucznia, lecz zeszuty te są dokumentami lojalności nauczycieli, sprawdzianem dla wizytatorów, czy nauczyciel nie wyłamuje się spod dyktetu.

Pozytywizm młodych

O młodych, stających dziś u progu właściwego życia trudno powiedzieć coś ogólnego, trudno podciągnąć wszystkich pod jeden strychulec. Wpływy szkoły i domu decydują nieraz o nastawieniu wobec zagadnień życiowych. Przeważa jednak nastawienie pozytywistyczne, o czym świadczą na przykład wybór tema-

tu przy egzaminach piśmiennych z jęz. polskiego: znakomita większość tak chłopców jak i dziewcząt zrezygnowała z zagadnień ściśle literackich wybierając temat „Praca od podstaw a współczesna praca dla Państwa”. Znacząca ilość młodzieży, zwłaszcza szkół państwowych, myśli przedewszystkiem o karierze urzędniczej. Tam gdzie jest iskra zapalu, skierowuje się ona przeważnie ku technice, morzu i lotnictwu. Charakterystyczne jest, iż to ostatnie zjawisko odnosi się przeważnie do chłopców mniej zamożnych.

Wśród młodzieży szkół prywatnych obu płci typowy jest radykalizm społeczny. Zagadnienia społeczne grają olbrzymią rolę w zainteresowaniach większości młodzi, absorbują ją i pochłaniają. Reżim szkolny zmusza nieraz w tej mierze do wallenrodzowania.

Ala co myśli młodzież — niechaj mówi sama. W następnych numerach zamieścimy kilka wywiadów z maturzystami.

Demotoryzacja Polski postępuje

Powracamy do konnych bud a autobusy chodzą puste

Przedsiębiorstwa autobusowe w Polsce odczuwają stały spadek frekwencji pasażerów. Na niektórych liniach, doniedawna jeszcze ruchliwych, jak np. Warszawa — Płock, frekwencja podróżnych w autobusach zmniejszyła się o dwie trzecie; zamiast 60 — 70 pasażerów, autobusy wożą obecnie po 20 osób. Nie lepiej przedstawia się frekwencja na innych liniach.

Powodem tak ogromnego zmniejszenia się ilości podróżnych w autobusach jest na liniach do Płocka, Dębina i Puław konkurencja żegluga wiślanej, na której ceny są o 50 proc. niższe od taryf autobusowych, na innych zaś szlakach komunikacyjnych — zarobkowe pojazdy konne, które namnożyły się wiele w ostatnich czasach, a które wożą podróżnych za bardzo skromną opłatą.

Np. na linii Warszawa — Garwolin (64 km.) kursują trzy budy konne, zawsze pełne podróżnych. Podróż trwa wprawdzie całą noc i bez wszelkich wygod, ale koszt przejazdu wynosi tylko 1,50 — 2 zł. od osoby, gdy tymczasem cena biletu w autobusie wynosi 4,50 zł.

Podobne zjawisko zaobserwowano także na szlaku Lublin — Zamość (80 km.), gdzie obok pustych auto-

busów kursują przepchane tanie pojazdy konne.

Ludność, zniechęca kryzysem, nie zwraca uwagi na komfort i na wygodę, lecz poszukuje komunikacji taniej, przyczem strata czasu nie odgrywa dla niej najmniejszej roli.

W tych warunkach przedsiębior-

stwa autobusowe widziały się zmuszone przystąpić do redukcji ilości wozów, kursujących na poszczególnych liniach. Na szlakach, na których dawniej kursowało po 6 przepelnionych podróżnymi autobusów, kursują obecnie zaledwie 2 — i to słabo zaopatrzone.

Nowe rozporządzenia w sprawie pożyczki inwestycyjnej

We wczorajszym Dzienniku Ustaw ogłoszone zostało rozporządzenie p. Ministra Skarbu z 29 maja r. b. ustalające (zgodnie z planem, o którym w swoim czasie donosiliśmy) sumę emisyjną pożyczki inwestycyjnej na 230 milionów w dwóch serjach po 115 milionów, przyczem odpowiednio zwiększa się kwota przeznaczona na wygrane wedle rozporządzenia poprzedniego, przewidującego serje 100-milionowe.

Świadectwa tymczasowe

Do 20 sierpnia 1935 subskrybenci, którzy do tego czasu opłacili przypadające od nich z tytułu subskrypcji raty bieżące, otrzymają za

pośrednictwem właściwych placówek subskrypcyjnych świadectwa tymczasowe, przyczem każde świadectwo będzie opiewało na jedną obligację 100-złotową i będzie opatrzone numeracją odpowiadającą mu obli-gacji stałej, która wzamian tego świadectwa zostanie wydana po zakończeniu spłaty ratalnej w każdym razie nie później niż do 20 kwietnia 1936. Obligacje stałe będą wydawane przez placówki subskrypcyjne.

Do tego czasu w losowaniach wygranych uczestniczą świadectwa tymczasowe, na podstawie oznaczonej na nich numeracji obligacyj, a ewentualne wygrane będą wypłacane bezpośrednio do rąk właściwych subskrybentów — po potrąceniu rat przypadających jeszcze od nich do uiszczenia.

Co do subskrybentów, którzy nie skorzystali z prawa spłaty ratalnej i całą sumę pożyczkową wpłacili już w gotówkę, rozporządzenie obecnie nie określa, kiedy zostaną im świadectwa tymczasowe wymienione na obligacje stałe. Wedle przytoczonej wyżej odpowiedzi min. Zawadzkiego na postawione w tej sprawie pytanie wymieniana ta nastąpi dopiero za 6 — 8 miesięcy.

Bilans polskiej fabryki lokomotyw wykazał 1,8 milj. zł. strat

POZNAN, 3.6. — W piątek ub. tygodnia odbyło się doroczne walne zgromadzenie akcjonariuszy firmy „H. Cegielski” S. A. w Poznaniu, będącej, jak wiadomo, jedną z największych polskich fabryk lokomotyw i wagonów kolejowych. Pro-

dukcja w r. 1934 osiągnęła sumę 11,5 miliona zł. Zbyt lokomotyw był minimalny, natomiast w okresie sprawozdawczym uruchomiono pierwszy polski wagon motorowy. Bilans spółki został zanotowany stratą około 1,8 milj. zł.

Wiadomości polityczne

AMB. NOEL U PREM SŁAWKA
Premjerowi Stawkowski złożył dziś wizytę ambasadora francuski, Noel.

WOJ. KOSTEK — BIERNACKI
W WARSZAWIE

Dziś przybył do Warszawy w sprawach służbowych wojewoda polski p. Wacław Kostek-Biernacki.

PRZYJĘCIA W M. S. Z.

Minister Spraw Zagranicznych p. Józef Beck przyjął w dniu 3-im b. m. ambasadora Rzeszy Niemieckiej p. von Moltke, oraz ambasadora włoskiego, p. Bastianiniego.

Na marginesie

Jeden rozwód co trzy minuty

Ciekawa jest czasami statystyka. Np. w Stanach Zjednoczonych obliczone, że przeciętnie wypadają tam dwa małżeństwa na minutę, a na każde trzy minuty jeden rozwód. Ta sama statystyka wskazuje, że „tylko” pierwsze 30 lat pojęcia małżeńskiego jest krytyczne dla małżonków. W tym czasie każde, co szóste, małżeństwo rozwodzi się.

Pouczająca statystyka! W kraju, gdzie małżeństwo traktuje się jako taką samą transakcję, jak kupno samochodu, gdzie na rynku małżeńskim panuje tendencja zwykła, albo zniżkowa, kwestia rodziny nie istnieje. Wszystko rozważa się tylko pod kątem widzenia szczęścia osobistego, te znaczy osobistego zadowolenia. Małżeństwo staje się transakcją, jak każda inna. Wartość jest względna, a trwałość, jak widać, niezbyt silna.

W kraju najosobliwszych rekordów, największych milionerów, najdziwniejszych wyczynów i najbardziej heroicznych bandytów i awanturników — rządzi materializm. On dyktuje nowe normy sztu-czne, wygodne dla ludzi znużonych, sytych i wyczerpanych. Przejaw kultury nie tylko pożytkującej złotej, ale i pochlającej trupa.